

Czytelnik, użytkownik, klient, odbiorca w bibliotece cyfrowej.... czyli KTO?

*Jolanta Mazurek
Biblioteka Kórnicka PAN*

Konferencja Polskie Biblioteki Cyfrowe 2009. Poznań 9 grudnia 2009r.

Usługi sieciowe

YouTube

Facebook

Google

Miasto Muzyki

LinkedIn

I N T E R N E T

ONET

E-mail

FEDERACJA BIBLIOTEK CYFROWYCH

Nasza-klasa

Allegro

kurnik.pl

Badania Internetu 2008

- *Ponad **44%** (15,8 mln) Polaków (powyżej 7 lat), jest użytkownikami Internetu**
- *Średni odsetek osób regularnie korzystających z Internetu w 27 krajach UE na koniec 2008r. wyniósł **56%*****
- *Europejscy liderzy: Norwegia i Islandia (86%), Holandia i Szwecja (po 83%), Dania (80%), Finlandia (78%) oraz Luksemburg (77%)***

**) Źródło: Polscy internauci. Megapanel PBI/Gemius, listopad 2008.*

****) <http://www.internetstats.pl/index.php/2009/01/regularne-korzystanie-z-internetu-polska-na-tle-innych-krajow-europejskich/>*

Polski Internauta 2008 (1)

1. Płeć: KOBIECY: 49,3% MĘŻCZYŹNI: 50,7%

2. Wiek:

- 15-24 – 30%
- 25-34 – 24%
- 35-44 – 16%
- 45-54 – 13%
- 55+ – 7%

(Źródło: Megapanel PBI/Gemius, listopad 2008)

Polski Internauta 2008 (2)

3. Miejsce zamieszkania:

- **Wieś** **28 %**
- Miasto poniżej 20 tys. Mieszkańców 14%
- od 20 000 do 49 999 11%
- od 50 000 do 99 999 10%
- od 100 000 do 199 000 9%
- od 200 000 do 499 000 12%
- 500 000 i więcej 16%

(Źródło: Megapanel PBI/Gemius, listopad 2008)

Polski Internauta 2008 (3)

4. Wykształcenie Internautów

- wyższe 33%
- **średnie lub policealne – 39%**
- zasadnicze zawodowe – 12%
- gimnazjalne - 5%
- podstawowe - 11%

(Źródło: Megapanel PBI/Gemius, listopad 2008)

Podstawowy profil polskiego Internauty 2008

- nieznacznie częściej jest to mężczyzna niż kobieta
- więcej niż co 4. jest mieszkańcem wsi
- najczęściej posiada wykształcenie średnie lub policealne
- blisko co 3. jest w wieku 15-24 lat

Badania czytelników polskich bibliotek cyfrowych

DROGI CZYTELNIKU,
JAK KORZYSTASZ Z BIBLIOTEKI CYFROWEJ?

ANKIETA SKIEROWANA DO UŻYTKOWNIKÓW BIBLIOTEK CYFROWYCH

**CZĘŚĆ I – SPOSÓB KORZYSTANIA Z
BIBLIOTEKI CYFROWEJ**

CZĘŚĆ II – DANE O ANKIETOWANYM

Czytelnik sieci polskich bibliotek cyfrowych (1)

1. Płeć: KOBIECY: 30% **MĘŻCZYŹNI: 67%**

2. Wiek:

- Do 19lat – 3%
- **20-30lat – 30%**
- 31-40lat - 21%
- 41-50lat – 14%
- 51-60lat – 20%
- 61-70lat – 8%
- Powyżej 71lat - 1%

Czytelnik sieci polskich bibliotek cyfrowych (2)

3. Miejsce zamieszkania:

- miejscowości do 1 000 mieszkańców 9%
- od 1 000+ do 5 000 8%
- od 5 000+ do 25 000 13%
- Od 25 000+ do 100 000 17%
- **100 000+ 49%**

Czytelnik sieci polskich bibliotek cyfrowych (3)

4. Wykształcenie:

- posiadanie stopnia naukowego 11%
- wyższe (różnego typu) 56%
- średnie 28%
- wykształcenie podstawowe 2%

Czytelnik sieci polskich bibliotek cyfrowych (4)

5. Zawód:

- studenci 20%
- pracownicy naukowi 17%
- nauczyciele 7% (!)
- uczniowie 2% (!)
- Inne zawody 49% gdzie: 8% niepracujący (emeryci, renciści, bezrobotni, gospodynie domowe), 5% branża IT, 5% BIBLIOTEKARZE(!)+ archiwiści + muzealnicy

Czytelnik sieci polskich bibliotek cyfrowych (5)

6. Kraj zamieszkania:

- brak odpowiedzi 4%
- Polska 89%
- Inny kraj 7%

Niemcy (14 respondentów); Ukraina (7);
Francja, USA, Białoruś (5), Australia, Szwecja,
Kanada, Czechy (2); Belgia, Bułgaria, Izrael,
Norwegia, Rosja i Wielka Brytania (1)

Kto jest najczęściej Czytelnikiem w polских bibliotekach cyfrowych?

- ponad dwukrotnie częściej jest to mężczyzna niż kobieta
- mieszka w Polsce, w dużym mieście (powyżej 100000 mieszkańców)
- ponad połowa z nich posiada wykształcenie wyższe, a więcej niż co 10 czytelnik posiada stopień naukowy
- Blisko co 3. Czytelnik należy do grupy wiekowej 20-30 lat
- co piąty Czytelnik jest studentem, prawie tyle samo jest pracowników naukowych

Obserwacja

Biblioteka cyfrowa jako jedna z form usług sieciowych:

- nie jest w jednakowym stopniu atrakcyjna dla wszystkich grup użytkowników Internetu
- w bardzo małym stopniu stanowi warsztat pracy dla uczniów, nauczycieli czy bibliotekarzy
- nie stanowi wartościowej usługi internetowej dla mieszkańców wsi i małych miejscowości

Przesłanki dla twórców bc (1)

- Należy propagować i popularyzować ideę bibliotek cyfrowych w nowych środowiskach, unikać hermetyzacji bc
- Promować regionalizm bc. Wydobywać skarby i perełki regionalne, dokumenty życia społecznego, regionalne gazety i czasopisma, nawiązywać lokalnie współpracę z właścicielami prywatnych zbiorów i kolekcji

Przesłanki dla twórców bc (2)

- W miarę możliwości i zgodnie z prawem spełniać „zachcianki i zapotrzebowania czytelnicze” budując w ten sposób kolekcje wartościowe dla różnych grup użytkowników, którzy z różnych powodów i dla różnych celów zaglądają do bc. Także dla amatorów tematów „niszowych” (przyciągać nowe środowiska użytkowników)
- Starannie i kompleksowo dobierać publikacje wyczerpując dany temat. Starać się budować kolekcje kompletne, współpracując pomiędzy różnymi bc w celu uzupełniania zbiorów

Przesłanki dla twórców bc (3)

- Przykładać wagę do opisu publikacji oraz powiązań pomiędzy tematycznie spójnymi publikacjami – ułatwić czytelnikowi „samoobsługę” w bc
- Zachęcać czytelników do „współtworzenia” bc a nie sytuować ich jedynie w roli biernych, wirtualnych odbiorców treści dostępnych w bc

Przesłanki dla twórców bc (4)

- Zapewniać właściwą stronę techniczną bc, zgodną z trendami światowymi ale jednocześnie umożliwić Czytelnikom łatwy i szybki dostęp do interesujących ich treści
- Badać i monitorować systematycznie zachowania Czytelników po to aby zapewnić właściwy kierunek rozwoju bc synchroniczny z ich nawykami, eliminując moduły i funkcje postrzegane przez nich jako „nieatrakcyjne” i „nieprzydatne”

Dziękuję za uwagę

Jolanta Mazurek
j.mazurek@bkpan.poznan.pl

Konferencja Polskie Biblioteki Cyfrowe 2009. Poznań 9 grudnia 2009r.